

СУТНІСТЬ ДЕПОЗИТНИХ ОПЕРАЦІЙ КОМЕРЦІЙНИХ БАНКІВ

Вінницький національний технічний університет

Анотація

Огляд депозитних операцій як джерело формування ресурсної бази банків.

Ключові слова: депозит, депозитна операція, банк, ресурсна база банків.

Abstract

Deposit operations as source of forming of resource base of banks are considered in the article.

Keywords: deposit, deposit operations, bank, resource base of banks.

Вступ

В сучасних економічних умовах проблема формування ресурсів набуває першочергового значення. На сьогодні, важливим джерелом формування ресурсної бази комерційних банків є депозитні операції. З розвитком банківських установ йде розвиток і видів залучення коштів у банки. Питанням розробки теоретичних засад формування банківських ресурсів одним з джерел яких є депозитні операції приділяли достатньо велику увагу відомі українські вчені серед яких: З. Васильченко, О. Дзюблюк, В. Кириленко, В. Лагутін, А. Мороз, М. Савлук, Р. Коцовська, В. Ричаківська, В. Стельмах, О. Лаврушин, Н. Шелудько та інші.

Метою даної роботи є огляд сутності депозитних операцій та їх значення для формування ресурсної бази банків.

Основна частина

В світовій банківській практиці під депозитом (від лат. Depositum - річ, передана на зберігання) розуміють грошові кошти або цінні папери, що передані на зберігання фінансово-кредитній чи банківській установі. Відповідно, вкладна (депозитна) операція - операція банку із залучення грошових коштів або банківських металів від вкладників на їх рахунки в банку на договірних засадах або депонування грошових коштів вкладниками з оформленням їх ощадними (депозитними) сертифікатами. Класифікація вкладів (депозитів):

За видом вкладника депозити поділяються на: депозити фізичних осіб, юридичних осіб та міжбанківські депозити.

За ознакою резидентності: вклади(депозити) резидентів та вклади (депозити) нерезидентів.

За формою вилучення та за терміном виділяють:

- Депозит на вимогу – грошові кошти або банківські метали, що розміщені вкладниками в банках на умовах видачі вкладу (депозиту) на першу вимогу вкладника або здійснення платежів за розпорядженням власника рахунку. Недоліками такого виду депозиту є насамперед нестабільність їх розміру та як наслідок складність їх прогнозування, а також обмеження можливості використання банком для позичкових та інвестиційних операцій. Перевагою ж є – низька плата за користування.

- Строкові депозити – це грошові кошти або банківські метали, розміщені вкладниками в банку на визначений договором строк. Як правило, за ними сплачується високий депозитний процент, рівень якого диференціюється залежно від терміну, виду внеску, періоду повідомлення про вилучення, загальні динаміки ставок грошового ринку та інших умов. У сучасній практиці комерційні банки надають можливість своїм клієнтам знімати за необхідності кошти зі своїх строкових депозитів до закінчення відповідного терміну дії депозитного договору. Це є досить вагомим фактором підвищення привабливості саме цього виду банківських депозитних операцій.

- Накопичувальні депозити (вклади) – це вклади, що призначені для нагромадження грошових заощаджень і можуть бути поповнені вкладником за рахунок додаткових внесків. Найчастіше їх оформлюють шляхом укладення договору банківського вкладу (депозиту) з видачею ощадної книжки або ощадного (депозитного) сертифіката. При накопичувальному депозиті вкладник має змогу повернути грошові кошти або банківські метали достроково з попереднім повідомленням, або ж без попереднього повідомлення про повернення.

З огляду на те, що депозитні операції є важливим ресурсом для формування капіталу комерційних банків, практично кожен із них пропонує розміщувати грошові кошти на депозитах, пропонуючи максимально високі ставки, щоб бути лідерами на ринку банківських послуг і забезпечити себе ресурсами для здійснення кредитної діяльності.

Результатом проведення депозитних операцій є отримання банками та їх клієнтами певних переваг. Так, розміщення грошових коштів у депозити для клієнтів банку дає можливість отримувати стабільний дохід в національній та іноземній валюті у вигляді проценту протягом певного часу; збільшувати суму своїх заощаджень за рахунок процентного доходу; мінімізувати ризики втрати коштів тощо.

Висновки

Таким чином, розкривши сутність банківських депозитів і депозитних операцій, можемо сказати, що саме вони сприяють отриманню банківського прибутку та створюють умови для отримання прибутку в майбутньому. Розглянувши класифікацію депозитів, зазначимо що сучасна банківська практика характеризується їх великою різноманітністю. Це зумовлене бажанням банків в умовах сегментованого висококонкурентного ринку повністю задовольнити попит різних груп клієнтів на банківські послуги і залучити їх кошти для збереження на банківських рахунках.

Широкий спектр депозитних банківських операцій відображає глибоку інтеграцію банків у життя суспільства, а тому стабільність банківської системи є однією з передумов стабільності економіки в цілому. В сучасній Україні депозитні продукти банків, у порівнянні з іншими формами інвестування тимчасово вільних фінансових ресурсів фізичних осіб та суб'єктів господарювання, є найбільш простим варіантом розміщення коштів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Версаль, Н. І. Особливості формування депозитних ресурсів банками України / Н. І. Версаль // Фінанси України. – 2009. – № 12. – С. 89–95.
2. Васюренко О.В. Депозиты как основной источник привлечения средств коммерческими банками / О.В. Васюренко // Фінанси України. – 2006. – № 11 – С. 88-92.
3. Офіційний сайт Національного банку України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.bank.gov.ua
4. Тітєвська О.В. Економічна характеристика депозитних операцій банків [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://intkonf.org/titievskaya-ov-ekonomichna-harakteristika-depozitnih-operatsiy-bankiv/>. – Назва з титул. екрану.
5. Врублевський О. С. Громадянин і банк : депозитні операції / О. С. Врублевський. – К. : ТОВ ІКЦ Леста, 2010. — С. 53–58.
6. Кириленко В. Депозитна політика комерційного банку / В. Кириленко / Банківська справа. – 2014. – С. 53–55.
7. Шульц, Е. П. Особливості сучасної депозитної політики банків // Соціально-економічні проблеми сучасного періоду України. – 2015. – №3(113). – С. 29-32.
8. Дмітрієва О. А. Оптимізація депозитної діяльності комерційного банку / О. А. Дмітрієва // Фінанси України. – 2014. – № 5.

Чубарук Анастасія Олексіївна – студентка групи МФК-176, факультет менеджменту та інформаційної безпеки, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця

Науковий керівник: **Ірина Юрїївна Єпіфанова** – д-р екон. наук, доцент кафедри фінансів та інноваційного менеджменту, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця

Anastasia O. Chyubaruk – Department of finance and Information Security, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia

Supervisor: **Iryna Yu. Yepifanova** – Doctor of Econ. Sc., Assistant Professor of Finance and Innovation Management, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia